

Fil-Qorti tal-Magistrati (Malta)

Bhala Qorti ta` Ġudikatura Kriminali

Magistrat dottor Aaron M. Bugeja M.A. Law, LL.D. (*melit*)

Il-Pulizija

vs

Christopher Abela

Il-Qorti rat l-imputazzjoni migjuba kontra **Christopher Abela** ID186269M li permezz tagħha huwa ġie akkużat talli : “nhar 24.11.2013 għal habta ta 19:00hrs gewwa Triq Bormla, Paola, bhala sid ta Taboo Bar, Paola indaqq strument tal-mużika jew strument ieħor li għamel hoss, jew Ghana, jew sabiex tbiegħ fit-toroq, tbiegħ, tqassam jew ixandar xi oġġett, għajjat fi triq, f’hanut jew f’lok pubbliku ieħor, wara li kont ġejt imwissi biex ma tissoktax mid-detentur jew mill-persuna li tkun toqgħod f’bini qrib, minhabba l-mard ta’ persuna f’dak il-bini jew għal xi raġuni oħra tajba, jew wara li gejt hekk imwissi mill-Pulizija u dan bi ksur tal-Art 41(1) tal-Kap 10.

Rat l-atti tal-kawża;

Rat id-dokumenti u semgħet il-provi prodotti.

Ikkunsidrat :-

Il-Qorti hija konsapevoli mill-fatt li bejn il-parte civile u l-imputat żviluppat kontroversja li sfoċat f'ammont kbir ta' kwereli u kawżi kontra l-imputat mill-parte civile. Din il-Qorti għalhekk ġabret flimkien dawk il-kawżi kollha li kienu jittrattaw l-istess meritu bejn l-istess partijiet u għażlet li tittrattahom kollha flimkien għall-ekonomija tal-ġudizzju. Inoltre, il-Qorti kienet sa mill-bidu nett, fil-preżenza tal-partijiet debitament assistiti, ordnat sabiex ix-xiehda tal-parte civile, r-relazzjonijiet tal-Professor Joseph Agius u r-rappreżentant tal-Awtorita ta' Malta dwar it-Turiżmu ikunu meħuda b'xiehda f'dawk il-kawżi kollha li kienu jinvolvu lill-imputat u l-parte civile u li l-Qorti ordnat li għandhom jiġu mismugħa kontestwalment, naturalment safejn tali xiehda kienet applikabbli u dan għall-fini tal-ekonomija tal-ġudizzju u tal-ħin stante n-numru kbir ta' kawżi li kienu ġew intavolati.

Illi fir-rigward ta' din l-imputazzjoni, il-Qorti tosserva li l-Prosekuzzjoni għoġobha timputa r-reat maħluq mill-Artikolu 41(1) tal-Kap 10 tal-

Ligijiet ta' Malta. Issa biex jiġi integrat dan ir-reat irid jiġi pruvat li s-sugġett attiv ikun semma' jew daqq strument tal-mużika jew strument ieħor li jagħmel hoss **wara** li jkun ġie mwissi biex ma jissoktax mid-detentur jew persuna li tkun toqgħod f'binu fil-qrib, minħabba mard ta' persuna f'dak il-binu jew għal xi raġuni oħra tajba, jew wara li jiġi hekk imwissi mill-Pulizija. F'dan il-każ ma tresqitx il-prova li l-imputat kien ġie mwissi biex ma jissoktax mid-detentur jew persuna li tkun toqgħod fil-qrib jew mill-Pulizija.

Naturalment il-Qorti hija konsapevoli minn diversi episodji preċedenti li fihom l-imputat kien mitlub biex jieqaf jiġġenera storbu kif ukoll li kien "mitkellem" diversi drabi mill-Pulizija. Izda dawn il-fatti ma joħroġux mill-provi li tresqu f'dan il-każ. U din il-Qorti ma tistax tistrieħ fuq provi li ma jkunux jirriżultaw mill-atti tal-każ li hija tkun qed titratta. Biss f'dan il-każ jirriżulta li l-kwerelant mar jagħmel il-kwerela tiegħu fuq l-allegati hsejjes ġenerati mill-istabbiliment ġestit mill-imputat. Biss mill-provi prodotti, anke meta tgħaqqad ix-xieħda tal-parte civile ma jirriżultax li f'dan l-episodju kontestat lill-imputat, il-kwerelant kien, preċedentement għal dan l-incident meritu ta' din l-imputazjoni wissa' lill-imputat biex ma jissoktax.

Inoltre kwantu għal dak li għamlet il-Pulizija jirrizulta li WPS 167 tgħid li meta l-Pulizija marru fuq il-post, “tkellmet ma sid il bar” u minn dan l-affidavit ma jirrizultax li huwa “għie mwissi” mill-Pulizija. Din il-Qorti tista’ tissoponi dak li qalet il-Pulizija lill-imputat; iżda mill-affidavit ma jirrizultax x’kien il-kliem mistqarr mill-Pulizija lill-imputat. Din il-Qorti ma tistax tissupplimenta din in-nuqqas ta’ prova b’konġetturi jew ħsibijiet fuq fatti li ma jkunux irrizultaw mill-provi. Il-Pulizija naqset milli tgħid li wissiet lill-imputat biex jagħlaq il-mużika jew li jieqaf idoqq l-istrument li kien qed jagħmel il-ħoss u naqset ukoll li ggħib il-prova li l-kwerelant kien wissa’ lill-imputat biex jieqaf jagħmel ħsejjes. Fin-nuqqas ta’ din il-prova il-Qorti ma tistax tqis dan ir-reat bħala li huwa integrat.

Biss mingħajr preġudizzju għal dak mistqarr aktar il-fuq, il-Qorti jidhrilha li r-ratio wara dan ir-reat mhux daqstant l-element tad-disturb rekat lid-detentur jew lill-persuna li tkun toqgħod f’bini fil-qrib iżda l-enfazi hija differenti u aktar serja. Fil-fatt dan l-artikolu jipprovdi li t-twissija trid tkun minħabba mard ta’ persuna f’dak il-bini jew għal xi raġuni oħra tajba. Issa f’dan il-każ, il-Qorti tqis li l-Prosekuzzjoni ma għabed ebda prova li l-parte civile jew xi persuna oħra kienet afflitta minn xi mard. Minbarra dan pero, il-Liġi tipprovdi wkoll għal xi raġuni tajba oħra. Il-Qorti tqis li r-rispett lejn il-mistrieħ tan-nies matul is-sieġhat ta bil-lejl hija raġuni tajba biżżejjed biex dan l-Artikolu jkun jista’ jiġi invokat. Iżda l-Prosekuzzjoni f’dan il-każ naqset milli tipprova xi raġuni

tajba oħra għaliex l-imputat, f'dawk il-ħinijiet tal-ġurnata, kellu jiġi mwissi biex ma jagħmilx storbu. Il-Qorti tishaq li f'dan il-każ il-kwerela saret għall-ħabta tas-19:00 tal-24 ta' Novembru 2013. Il-Qorti tista' tifhem li għall-kwerelant li jisma' l-istorbu ġej mill-fond adjaċenti jista' jkun ta' dwejjaq. Izda f'dak il-ħin tal-ġurnata, u f'kuntest fejn ma hemmx mard jew raġuni tajba oħra, il-Qorti tqis li l-ġirien għandhom ikollhom livell ta' tolleranza oġhla lejn xulxin f'dak li għandu x'jaqsam ma' ħsejjes jew storbu li jkun generat minn xi fond ġar.

Mhux kull inkonvenjent huwa kriminalment ċensurabbli u punibbli. Biex dan l-inkonvenjent ikun kriminalment punibbli jrid ikun wieħed pruvat li kien serju f'sens oġġettiv, irid ikun wieħed sostanzjali u mhux raġonevoli.¹ Inoltre, t-test li għandu jagħmel il-ġudikant għandu jkun wieħed oġġettiv² għalkemm fil-każ ta' inkonvenjent kaġunat minn ħsejjes il-Qorti trid tevalwa l-provi skont ix-xieħda tal-persuna jew persuni li jkunu disturbati mill-ħsejjes.³ Huwa mħolli f'idejn il-ġudikant li jevalwa minn każ għal każ u *in concreto* jekk ikunx hemm l-inkonvenjent ravviżat mill-legislatur li għandu jiġi evitat, u normalment ma hemmx ħtieġa li jitqabba espert tekniku.⁴

¹ Ara *Il-Pulizija vs. Michael Grech*, Qorti tal-Appell Kriminali, PV, deċiża nhar is-30 t'April 1998.

² Ibid.

³ Ara *Il-Pulizija vs. Raymond Spiteri*, Qorti tal-Appell Kriminali, VDG, deċiża nhar l-20 ta' Novembru 1998.

⁴ Ara "*Il-Pulizija vs. Fortun Fava*", Qorti tal-Appell Kriminali, VDG, deċiża nhar il-5 ta' Frar 1998.

Illi dwar in-natura tal-inkonvenjent u x'tifsira għandha legalment tingħata lil dan it-terminu, din il-Qorti tara li dak mistqarr mill-Imħallef William Harding fis-sentenza *Il-Pulizija vs. Anthony Cuschieri et*, deċiża mill-Qorti Kriminali (sede t'appell) nhar is-16 ta' Diċembru 1946 huwa importanti għad-determinazzjoni ta' dan il-każ. Dik il-Qorti għallmet illi l-inkonvenjent jissenja l-limiti tal-użu awtorizzat. Dan għandu jiġi interpretat fis-sens ta' kif dejjem gie interpretat il-każ analogu ta' molestja f'kawżi ċivili fuq l-istess materja. Biss, *criminalibus*, il-limitu stabbilit m'għandux ikun biss dak applikabbli *civiliter* jiġifieri li jiġu eċċeduti l-miżuri ta' rigward lejn il-bwon vicinat li normalment għandhom jiġu rispettati. Fil-kamp penali hemm bżonn li l-fatt ikun jikkostitwixxi *nuisance* jiġifieri substantial inconvenience and material discomfort.⁵ F'dan is-sens għalhekk l-inkonvenjent għandu jkun wieħed "gravi" u "mhux faċilment tollerabbli" ukoll kif deċiż l-appell ċivili fil-kawża fl-ismijiet *Meli vs Calleja* nhar il-5 ta' Frar 1908 ukoll ċitata fl-istess kawża.

Inoltre, l-istess inkonvenjent irid ikun wieħed meqjuż bħala "kontinwu u intens". Jekk ma jikkonkorru dawn l-elementi il-każ ma jkunx jaqa' taħt is-sanzjoni tal-liġi penali u dan għaliex altrimenti, din kienet tolqot anke każijiet t'inkonvenjent ħafif, li allura jirrendi l-ħajja soċjali kważi impossibbli. Hawnhekk l-Imħallef Harding ikompli jikkwota lill-

⁵ Hawnhekk l-Imħallef Harding jiċċita sentenza Ingliża "Walter vs Selfe" tal-1851 li hija riportata minn Burrows fil-Ktieb tiegħu "Words and Phrases Judicially Defined" fil-Volum III a pagna 524.

Kollega tiegħu Inqliż Pollock fis-sentenza *Bamford vs. Turnley* deċiż fl-1862 fejn ingħad li :

The compromises that belong to social life, and upon which the peace and comfort of it mainly depend, furnish an indefinite number of examples where some apparent natural right is invaded, or some enjoyment abridged, to provide for the more general convenience or necessities of the whole community.

F'dan il-każ l-element tal-gravita f'dak il-ħin tal-ġurnata jonqos mill-intensita' tiegħu u b'hekk fil-fehma tal-Qorti ma jistax jiġi invokat l-Artikolu in kwistjoni kontra tal-imputat f'dan il-kuntest.

Decide

Li għar-raġunijiet premessi qegħda ssib lill-imputat mhux ħati tal-imputazzjoni miġjuba kontra tiegħu u tilliberah minn kull ħtija u piena dwarha.

Mogħtija fl-4 t'Ottubru 2016 fil-Qrati tal-Ġustizzja, Valletta.

Aaron M. Bugeja